

Toekomstvisie Waalre 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord burgemeester

Hoofdstuk 1. Inleiding

Hoofdstuk 2. Trends

Hoofdstuk 3. Thema 1: Woonklimaat

Hoofdstuk 4. Thema 2: Leefklimaat

Hoofdstuk 5. Thema 3: Bedrijfsklimaat

Hoofdstuk 6. Thema 4: Bestuursklimaat

Hoofdstuk 7. Een panoramafoto van Waalre 2020

Voorwoord burgemeester

Voor u ligt de toekomstvisie Waalre 2020. De visie beschrijft hoe Waalre er in 2020 uitziet. In gedachten is een sprong in de tijd gemaakt om een nieuwe koers voor onze gemeente uit te kunnen stippelen. Deze toekomstvisie is met de medewerking van een groot aantal inwoners, vertegenwoordigers van maatschappelijke instellingen en met de gemeentelijke organisatie tot stand gekomen. Er mag dan ook vanuit worden gegaan, dat deze toekomstvisie breed wordt gedragen. Die brede gedragenheid wordt van groot belang geacht. Het gaat ten slotte om de toekomst van onze leefomgeving.

De visie is opgebouwd rond de thema's: woonklimaat, leefklimaat, bedrijfsklimaat en bestuursklimaat en heeft als uitgangspunt het huidige beleid. De gewenste ontwikkelingen op genoemde vier terreinen, waarmee nagenoeg alle inwoners van Waalre op enig moment te maken hebben, vormen gezamenlijk de panoramafoto van Waalre in 2020.

De toekomstvisie moet de komende 15 jaren houvast bieden voor het te voeren gemeentelijk beleid. Aangezien er vele wegen zijn die naar Rome leiden is de visie voor de korte termijn voor de politieke partijen het handvat voor de te maken keuzes en de te stellen prioriteiten. Het is aan de politiek om de komende jaren samen met de inwoners en de vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld aan te geven op welke wijze het beeld dat de panoramafoto van Waalre in 2020 schetst gerealiseerd gaat worden. De visie is ook van belang voor het verkrijgen van o.a. de noodzakelijke medewerking van andere overheden voor de realisering van ons toekomstbeeld en voor de onderbouwing daarvan.

Evenals onze samenleving is de visie dynamisch en biedt deze de mogelijkheid en ruimte om de foto en daarmee het beleid op basis van nieuwe inzichten bij te stellen.

Met dank aan al diegenen die aan de totstandkoming van deze toekomstvisie hebben meegewerkt hoop ik dat deze visie uiteindelijk resulteert in een gemeente waar het ook in 2020 goed wonen, werken en recreëren is met een sterke gemeentelijke organisatie en goede samenwerkingsrelaties met de inwoners, het bedrijfsleven en de maatschappelijke partners.

Waalre, 22 maart 2005.
mr H.C.R.M. de Wijkerslooth
burgemeester

1. Inleiding

Hoe ziet Waalre¹ er in de toekomst uit? Niet volgende week of volgend jaar, maar over een flinke periode. We hebben in gedachten een sprong in de tijd gemaakt, om een nieuwe koers voor onze gemeente uit te kunnen stippelen. Als horizon is gekozen voor het jaar 2020. We hebben een visie geschetst. Een zelf gekozen perspectief. Een toekomstvisie waar inwoners en bestuurders achter kunnen staan. Als gemeentebestuur gaan we dat perspectief vervolgens gebruiken als kader voor beleid. Niet als strak keurslijf, maar als de richting voor de toekomst. Het kader dat nu wordt vastgesteld, op basis van de huidige inzichten, is wellicht over een aantal jaren weer aan bijstelling toe. Die mogelijkheid en ruimte biedt de toekomstvisie.

De toekomstvisie is nodig om actief te kunnen sturen op de ontwikkelingen die op de gemeente afkomen in de volgende jaren. In dit document is het gewenste eindbeeld omschreven. Na de vaststelling van de visie door de raad zal in discussie met de inwoners en het maatschappelijk middenveld nader aangegeven dienen te worden hoe en op welke termijn binnen nu en 2020 het gemeentebestuur het hier omschreven beeld van Waalre in 2020 denkt te gaan realiseren.

Totstandkoming van de visie

Er is een werkgroep Visie en Missie samengesteld die fungeert als stuurgroep voor de begeleiding van het traject. De werkgroep is ondersteund door Van Naem & Partners organisatie adviseurs. De uitkomst van het traject is de thans voorliggende visie voor de gemeente Waalre voor de periode 2005-2020.

De toekomstvisie is kort en bondig, realiseerbaar en heeft het huidige beleid als vertrekpunt. De visie is dynamisch en moet bijgesteld kunnen worden op basis van nieuwe inzichten. De visie dient als toetsingskader voor de raad en bevordert de transparantie van het bestuur.

De toekomstvisie richt zich op vier thema's:

1. Woonklimaat
2. Leefklimaat
3. Bedrijfsklimaat
4. Bestuursklimaat

De thema's zijn uitgewerkt in de toekomstvisie en zullen daarna een vertaling moeten vinden in het beleid van de gemeente. Binnen de stuurgroep hebben de volgende leden gefungeerd als aanspreekpunt voor de thema's:

1. Woonklimaat

De heer J. Weijers

De heer C. Vergouwen (tot 1 maart 2005)

2. Leefklimaat

De heer C. de Zeeuw

Mevrouw M. Janssen-Versteeg

3. Bedrijfsklimaat

De heer P. Oolbekkink

4. Bestuursklimaat

De heer E. Rutten,

De heer H. de Wijkerslooth;

¹ Waar Waalre staat bedoelen we de gemeente Waalre.

De toekomstvisie Waalre 2020 is in een aantal stappen tot stand gekomen. Hieronder wordt kort het proces geschetst.

In de eerste fase is een discussiedocument opgesteld door een werkgroep van ambtenaren, raadsleden en collegeleden. Hierin zijn de belangrijkste trends en ontwikkelingen en het vastgestelde beleid van de gemeente beschreven. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met het maatschappelijk middenveld en zijn er straatinterviews gehouden om ideeën en meningen te peilen.

De tweede fase bestond uit een werkconferentie waarin raad, college en MT zich hebben gebogen over het discussiedocument en hebben op basis daarvan een discussiestuk vastgesteld met 18 stellingen, waarmee de interactie is opgezocht met inwoners en het maatschappelijk middenveld.

In de derde fase is uitgebreid gesproken met inwoners en maatschappelijk middenveld over het discussiestuk, daarnaast zijn de 18 stellingen gepubliceerd in de Schakel en op internet. Op een speciale website, Waalre2020.nl, is een forum geopend waar iedereen kon reageren op het discussiedocument en op de stellingen. Zo is er op diverse manieren aan verschillende groepen van de bevolking gevraagd om mee te denken over de toekomst van Waalre.

In de vierde fase is alle input verwerkt tot een conceptvisie. Deze visie is in een tweede werkconferentie besproken met raad, college en het managementteam. Er is een klankbordgroep van belangstellende inwoners samengesteld waarmee de visie is besproken. Aan hen is gevraagd of de input van de inwoners goed is verwoord en of de visie in hun ogen een compleet beeld geeft van de ontwikkelingen in de gemeente.

Ten slotte is de visie aangeboden aan de gemeenteraad en vastgesteld in april 2005. Na de vaststelling is de visie o.a. toegezonden aan het provinciaal bestuur, het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven en aan de buurgemeenten.

Leeswijzer

In dit stuk is de visie op de vier verschillende thema's uitgebreid beschreven. Naast een korte beschrijving van de huidige situatie en de beleidsvoornemens op landelijk, regionaal en gemeentelijk niveau en de reacties van de inwoners en het maatschappelijk middenveld, is de toekomstvisie per klimaat beschreven in een kader. Hierin is het gewenste eindbeeld geschetst als een foto van Waalre in 2020. Het biedt het kader dat later, in overleg met de raad, inwoners en maatschappelijke partners, nader ingevuld zal worden.

In hoofdstuk 7 is een samenvatting van de visie op de vier thema's opgenomen. Hierin is de visie die bij de vier klimaten staat beschreven bij elkaar gevoegd en vormt zo de 'panoramafoto' van Waalre in 2020. In een apart bijlagenboek is de input van alle partijen opgenomen.

2. Trends

Naast de vier thema's die later in dit document worden uitgewerkt, is een aantal trends gesignaleerd dat van invloed is op het wonen, leven en werken binnen de gemeente Waalre. Hieronder staan ze in het kort samengevat.

Vergrijzing

De provincie voorspelt een groei van het aantal 55-plussers met 70% in de provincie. Ook de bevolking van Waalre vergrijst. De toenemende levensverwachting van ouderen en het vertrek van jongeren naar de stad, versterken het effect van de vergrijzing. Dit heeft gevolgen voor de woonbehoefte, de zorgbehoefte, het gebruik en instandhouding van voorzieningen, de lokale werkgelegenheid en daarmee de leefbaarheid in de gemeente.

Individualisering

De samenleving wordt nog individueler, sociale verbanden worden losser. Tolerantie neemt af. De burger is mondiger. De verdergaande individualisering heeft gevolgen voor woonbehoefte, (meer eenoudergezinnen, meer alleenstaanden) en de leefbaarheid (minder deelname aan groepsactiviteiten, minder bereidheid om vrijwilligerswerk te doen, eenzaamheid en isolement van vooral ouderen).

Economische ontwikkelingen

Een op- en neergaande economie heeft ook gevolgen voor de gemeente. Bij neergang is er minder geld om uit te geven, zowel als collectief, als individueel. Dat betekent dat de gemeentelijke voorzieningen onder druk komen te staan en er steeds meer een beroep op de draagkracht van burgers wordt gedaan, bijvoorbeeld in de vorm van een eigen bijdrage dan wel het noodzakelijk verhogen van de gemeentelijke belastingen. Het heeft gevolgen voor de (lokale) werkgelegenheid, de vestiging van bedrijven (en haar werknemers), en uiteindelijk voor de leefbaarheid. Met de daling van de koopkracht zullen meer mensen een beroep doen op publieke voorzieningen, die tegelijkertijd - vanwege bezuinigingen - extra onder druk komen te staan. Indien mensen langer moeten werken zal dit ook gevolgen hebben voor de vrijetijdsbesteding. Bij een opgaande economie worden deze effecten vaak minder, maar het duurt bij een gemeente vaak langer voordat dit merkbaar is, bijvoorbeeld in het budget van de gemeente.

Decentralisatie en deregulering van taken

De rijksoverheid stuurt meer op afstand en laat meer over aan de lagere overheden. Dat betekent dat er meer beleidsvrijheid voor de gemeente is, maar dat vraagt ook veel van het organiserende vermogen van de gemeente. Voor de gemeente Waalre betekent dat onder andere dat er veel gevraagd wordt van de samenwerkingsverbanden met omliggende gemeenten om in gezamenlijkheid vraagstukken op te lossen. Een actueel voorbeeld is de komst van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Tegelijkertijd wil de overheid minder regels stellen en meer overlaten aan de verantwoordelijkheid van het individu, dan wel aan de markt.

Marktmechanisme

De werking van de vrije markt is basis voor veel deregulering en het privatiseren van overheidstaken. Het idee is dat door middel van concurrentie de duurdere aanbieders verdwijnen en er efficiënter gewerkt gaat worden. Het marktmechanisme is onder andere terug te vinden in de thuiszorg en het openbaar vervoer. De gemeente heeft hier onder meer mee te maken door zaken openbaar aan te besteden.

3. Thema 1: Woonklimaat

Huidige situatie

Waalre² is een aantrekkelijke, groene woongemeente met een stevig pakket aan (basis)voorzieningen. De bestaande kernen Waalre, Aalst en Ekenrooi zijn ruimtelijk gezien herkenbare individuele eenheden. Waalre ligt ingebed in het aantrekkelijke, groene Kempen landschap. Respect voor cultuurhistorische en landschappelijke waarden (opbouw dorpskernen en landschap) vormt een belangrijk uitgangspunt om het huidige karakter, indien gewenst, te behouden.

Wonen in Waalre is in regionaal perspectief een sterk punt van de gemeente. Wijken scoren goed en de omgeving is groen. In totaal heeft Waalre ruim 6000 woningen. In vergelijking tot andere gemeenten heeft Waalre veel koopwoningen in het duurdere segment. Er is vooral laagbouw. Waalre heeft het laagste percentage huurwoningen in de regio. Diversiteit van de woningen, zoals sociale woningbouw en woningen voor starters en ouderen, is onvoldoende aanwezig en vormt een belangrijk aandachtspunt voor de toekomst. Kwaliteit van de woonomgeving is een andere belangrijke factor. Het doorgaande (vracht)verkeer wordt gezien als een belangrijk knelpunt binnen de gemeente.

Regionaal en lokaal beleid

Regionaal structuurplan

Waalre ligt binnen de stadsregio Eindhoven (SRE) en is betrokken bij het regionale verstedelijkingsvraagstuk. Er is in de regio behoefte aan betaalbare woningen, waarbij de groene ruimte zoveel mogelijk intact moet blijven en vrijkomende stukken grond zo goed mogelijk ingevuld dienen te worden. Intensivering en herstructurering van bestaande stedelijke gebieden hebben de hoogste prioriteit. Het gebied Waalre-Noord is in beeld als potentiële bouwlocatie voor de lokale en regionale bouwopgave. Bij het bouwen van nieuwe huizen kijken we naar de lokale behoefte, maar we moeten ook rekening houden met de regionale woningbouwverplichting in het kader van de afspraken in SRE-verband. De komende 20 jaar zullen er ongeveer 1500 woningen gebouwd worden. Dat betekent een stijging van 25% ten opzichte van het huidige aantal woningen.

Streekplan

Vanuit de provincie Noord-Brabant zijn bodem, water, natuur en landschap sturend voor de ruimtelijke ontwikkeling. Zuinig ruimtegebruik en concentratie van verstedelijking staan hierbij voorop. Het buitengebied van Waalre valt onder de groene hoofdstructuur. Dat betekent dat de mogelijkheden in de groene gebieden beperkt zijn. Samen met de andere gemeenten in de regio worden plannen ontwikkeld en wordt verder gekeken dan de eigen gemeentegrenzen.

Regionale woonvisie

De regionale woonvisie geeft (ook) aandacht aan een evenwichtige verdeling tussen koop en huurwoningen en meer capaciteit en kwaliteit in wonen, zorg en welzijn. Het is in de toekomst belangrijk om betaalbare woningen in een goede woonomgeving te hebben.

Gemeentelijk beleid

De gemeente heeft in haar structuurplan aangegeven dat zij zich wil blijven profileren als een groene woongemeente met drie afzonderlijke kernen. Het behoud van de basisvoorzieningen in de drie kernen is gewenst. De gemeente streeft naar een evenwichtige bevolkingsopbouw. Om dat te realiseren zullen er meer huurwoningen en eengezins- en starterswoningen gerealiseerd moeten worden.

² Waar Waalre staat bedoelen we de gemeente Waalre.

Verkeersbeleid

Er wordt al ruim 30 jaar gepraat over de oplossing van de verkeersproblematiek rondom de N-69. De gemeente zet samen met de regio, in op de ontwikkeling van de zogenaamde 'Westparallel' (Keersopperdreef-tracé) als oplossing voor de regionale verkeersproblematiek (N-69). Daarnaast zullen er aanvullende verkeersmaatregelen worden getroffen, aanvullend op de regionale ontwikkelingen, zoals de ombouw Randweg Eindhoven, aanleg Lage Heideweg, nieuwe N-69, etc. De gemeente zet daarnaast in op het stimuleren van lokaal en recreatief fiets-, en wandelverkeer. De gemeente stelt hiervoor een verkeersplan op.

Reacties van inwoners en maatschappelijk middenveld

De inwoners en het maatschappelijk middenveld bevestigen het beeld dat het goed wonen is in de gemeente Waalre. Het groene en dorpse karakter is een belangrijk pluspunt en dient behouden te worden in de toekomst. Dat houdt in dat er geen torenflats in het dorp zouden moeten komen. Gestapelde bouw is wel noodzakelijk om aan de woningbehoefte te voldoen. De noodzaak voor een evenwichtige bevolkingsopbouw wordt onderstreept, het bouwen voor starters, jongeren en senioren wordt belangrijk gevonden. Het advies van de woningcorporaties aan de gemeente is om een strategische keuze te maken, waarbij het accent op één doelgroep komt te liggen.

Naast de woningbouw voor starters en senioren is ook aangegeven dat de inwoners van Waalre zich graag per fiets of te voet door de gemeente verplaatsen. De inwoners vinden leefbaarheid belangrijker dan een vlotte doorstroming van het verkeer. De inwoners en het maatschappelijk middenveld zouden graag een permanente oplossing voor de verkeersproblematiek in en rond Waalre zien, waarbij het accent ligt op het lokaal verkeer. Het doorgaande vrachtverkeer (met gevaarlijke stoffen) wordt geweerd.

Visie Waalre 2020 Woningbouw

Er wonen ruim 19.000 mensen in de gemeente Waalre. Er zijn ruim 1.500 woningen bijgebouwd sinds 2005, een flink deel daarvan is sociale woningbouw. De nieuwbouw bestaat uit compacte nieuwbouwprojecten aan de rand van de kernen. Binnen de kernen zijn de open plekken gevuld met appartementen en zorgwoningen. Door de nieuwbouw kunnen starters en gezinnen met jonge kinderen een betaalbaar huis kopen in de groene woongemeente Waalre. Daarnaast zijn veel inwoners uit de oudere wijken van Eindhoven en elders uit de regio verhuisd naar goedkope huurhuizen en appartementen in Waalre. Er zijn woningen gekocht door medewerkers van de High Tech Campus en medewerkers die in de buurt werken in de nieuwe high tech bedrijffjes. De samenstelling van de bevolking is kleurrijker geworden en is ondanks de vergrijzing in Nederland zelfs evenwichtiger geworden dan 15 jaar terug. Ondanks de groei van het aantal inwoners is het dorpse karakter in stand gehouden.

De toenemende vergrijzing heeft ook voor Waalre gevolgen gehad. De gemeente is hier op tijd op ingesprongen en heeft in overleg met maatschappelijke partners een samenhangend ouderenbeleid opgesteld en uitgevoerd. Eén van de projecten staat in het centrum van de kern Waalre. Hier staat een stijlvol complex met aanleunwoningen en zorgwoningen. Het ligt dicht bij de winkels en op de begane grond is een nieuw gezondheidscentrum gevestigd. Een aantal bewoners van dit woonzorgcomplex heeft het eigen huis verkocht aan de woningcorporatie die er seniorenappartementencomplexen van heeft gemaakt. Het idee om grote huizen te splitsen in meerdere kleine appartementen met gedeelde voorzieningen dateerde van 2005. De gemeente heeft de afgelopen jaren met dit soort experimenten invulling gegeven aan haar eigen rol in het kader van de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO).

In overleg met de provincie heeft de gemeente zich hard gemaakt voor een goede oplossing voor het weren van doorgaand (vracht)verkeer door de kernen. Na jaren onderhandelen is dat ook gelukt. Daarnaast zijn grote delen van de kernen Aalst en Waalre verkeersluw gemaakt. De bestaande en nieuwe wijken zijn goed bereikbaar voor de inwoners met de eigen auto of openbaar vervoer, en de kinderen kunnen veilig op straat spelen. Er zijn veel voorzieningen voor wandelaars, fietsers, rolstoelers en skaters aangelegd. De gemeente heeft hiervoor in 2018 een prijs gekregen van de fietsersbond, ENFB.

4. Thema 2: Leefklimaat

Huidige situatie

Waalre kenmerkt zich als een groene gemeente waar het prettig wonen is, op de rand van rood en groen. Waarbij rood staat voor de ontwikkeling van de stad Eindhoven en groen voor het karakteristieke Kempenlandschap dat ook in de gemeente aanwezig is. Het winkelniveau is voldoende voor de dagelijkse boodschappen voor de eigen inwoners. Men kan een boek lenen in de bibliotheek, er kan gesport worden op binnen- en buitensportlocaties, er is veel groen, de dokter zit in het dorp, er zijn goede basisscholen en er zijn voorzieningen in de wijken voor recreatie en ontspanning (het Klooster, 't Hazzo, de Pracht). Kortom Waalre beschikt over de basisvoorzieningen die bij een gemeente van deze omvang passen. Bovendien is het groene en dorps karakter een belangrijk pluspunt voor de inwoners. Tenslotte is Waalre een veilige en rustige gemeente waar weinig overlast is. De gemeente stimuleert een goed basisvoorzieningsniveau in de drie kernen.

Regionaal/landelijk beleid

Op landelijk, regionaal en lokaal niveau zijn enkele ontwikkelingen zichtbaar die van invloed zijn op het gemeentelijk beleid. Deze ontwikkelingen zijn onder te verdelen in: zorg, jeugd, onderwijs, kunst en cultuur, vrijwilligers, sociaal cultureel werk en gemeenschapshuizen.

Ontwikkelingen in de zorg

Er is een algemene, landelijke tendens te onderkennen van aanbodgestuurde naar vraaggerichte zorg. Een aantal ontwikkelingen komt hieruit voort:

Vermaatschappelijking van zorg

Dit houdt in dat de zorg, die voorheen binnen de muren van grote instellingen/instituten is verleend, in toenemende mate in de eigen woon- en leefomgeving wordt aangeboden. Het gaat daarbij voornamelijk om zorgbehoevende ouderen, mensen met een verstandelijke of lichamelijke handicap en (ex-) psychiatrische patiënten. Opname in instituten (intramurale zorg) wordt beperkt tot zorgvragers met een zeer zware zorgbehoefte. Deeltijdzorg, waaronder dagopvang, begeleid woonprojecten, ambulante zorg en zorg in kleinschalige woonvoorzieningen, buiten de zorginstellingen/instituten (extramurale zorg) komen daarvoor in de plaats.

Versterken van de gemeentelijke regierol in de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en afstemming met regionale GGZ

Mede als gevolg van de vermaatschappelijking van de zorg is de betrokkenheid van gemeenten met de geestelijke gezondheidszorg gegroeid. In het bijzonder de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ). De OGGZ richt zich op de zorg voor hen die niet zelf om geestelijke gezondheidszorg vragen die zij nodig hebben. Hierbij kan gedacht worden aan kwetsbare groepen, zoals chronisch psychiatrische patiënten, dak- en thuislozen met (geestelijke) gezondheidsproblemen, mensen met een problematisch gedrag als zelfverwaarlozing en huisvervuiling, verslaafden met een dubbele diagnose, sociaal geïsoleerde en eenzame ouderen, thuiswonende dementerenden en probleemjongeren.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

Met ingang van 1-1-2006 wordt naar verwachting de WMO van kracht. Deze wet heeft grote gevolgen voor het gemeentelijke beleid op het gebied van wonen, zorg en welzijn. De gemeente krijgt onder andere taken op het gebied van sociale activering en hulp bij geldproblemen, ondersteuning mantelzorg en vrijwilligers, leefbaarheid en samenhang buurt en wijk, accommodaties, zoals zwembaden en clubhuizen, et cetera. Er komt dus veel op de gemeente af. De gemeente krijgt veel vrijheden, maar ook veel verantwoordelijkheden. Het vraagt veel van de gemeentelijke capaciteit de komende jaren. Het vraagt ook veel van de maatschappelijke partners.

Nationaal Contract Openbare Gezondheidszorg

Openbare gezondheidszorg is de laatste jaren meegegroeid met de samenleving. De omgeving is van grote invloed op de gezondheid, denk aan het milieu en het verkeer, de sportmogelijkheden en de veiligheid van de woonomgeving. Openbare gezondheidszorg is dus meer dan alleen een goede curatieve zorg, meer dan alleen het werk van de GGD. Openbare gezondheidszorg komt terug in alle beleidsvelden waar een gemeente zich mee bezig houdt, dus ook het bouwen van woningen, het inrichten van de openbare ruimte, vrijwilligersbeleid, de horecaverunningen, enz.

Ontwikkelingen op het gebied van jeugd

Jeugdbeleid en jeugdzorg

Vanaf 2004 heeft de Wet op de Jeugdzorg de Wet op de Jeugdhulpverlening vervangen. De keten moet worden doorgetrokken van jeugdbeleid naar jeugdzorg. De Regiovisie Jeugd is in het leven geroepen om op regionaal niveau afstemming te vinden tussen jeugdbeleid en jeugdzorg.

Verschuiving jeugdbeleid van repressief naar preventief

De laatste jaren lag de nadruk bij gemeentelijk jeugdbeleid voornamelijk op de "probleemjongeren". De insteek is nu het zorgdragen voor goede algemene voorzieningen voor alle jongeren en zorgdragen voor specifiek aanbod voor jongeren die op een bepaalde manier in een achterstandpositie verkeren. In zijn algemeenheid steekt men meer in op preventie.

De gemeente heeft een nota jeugdbeleid vastgelegd. Er zal de komende jaren aandacht moeten zijn voor de uitvoering ervan.

Ontwikkelingen in het onderwijs

De belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van onderwijs zitten in de verschuiving van de verantwoordelijkheden van het rijk naar gemeenten en van daaruit weer naar de schoolbesturen. Door de multiculturele samenleving en het beperken van de uitstroom van leerlingen naar het speciaal onderwijs ontstaan in een onderwijsgroep steeds grotere verschillen. Zo is men bijvoorbeeld toegegaan naar leerlingengebonden financiering, waarbij het zogenaamde rugzakje toekomt aan het kind en dus niet aan de voorziening. Het onderwijs zal daardoor veel individueler worden aangeboden. De klassikale manier van lesgeven zal daardoor voor een groot deel verdwijnen. Schoolgebouwen moeten hierop worden aangepast. De brede school doet meer en meer zijn intrede waarbij het schoolgebouw voor meerdere doeleinden gebruikt kan worden en meerdere functies in zich verenigt. Het kan zo een spilfunctie in de wijk vervullen.

Ontwikkelingen op het gebied van kunst & cultuur

Een groot deel van de bevolking komt zelden of nooit in aanraking met het culturele aanbod. Vanuit het Rijk en de provincie zijn er stimuleringsprogramma's om het culturele bereik te vergroten. Het gaat hierbij om actieve en passieve deelname aan culturele activiteiten. Een kunst en cultuurnota wordt hierbij gezien als een vertrekpunt. Daarnaast is de herstructurering van het bibliotheekwerk gestart.

Ontwikkelingen op het gebied van Sociaal Cultureel Werk & Gemeenschapshuizen

In het algemeen kan worden gesteld dat de belangstelling voor structurele groepsactiviteiten afneemt. Bovendien blijkt het ook steeds moeilijker te worden om vrijwilligers te vinden om deze activiteiten te organiseren dan wel te begeleiden. Dit heeft consequenties voor de verenigingen en instellingen die deze activiteiten organiseren en voor de gebouwen waar deze activiteiten plaatsvinden.

Reacties burgers en maatschappelijk middenveld

Uit de enquête en de straatinterviews blijkt dat men zich veilig voelt in Waalre. Het is goed wonen en de basisvoorzieningen zijn aanwezig. Uitbreiding van de winkelvoorzieningen is voor de meeste mensen niet nodig. Het funshoppen doet men in de andere gemeenten. De meeste inwoners geven ook aan dat zij geen bruisend uitgaansleven verwachten in de gemeente. Er mag op de markt in Waalre wel wat horeca komen. Leefbaarheid wordt voor een belangrijk deel bepaald door de sociale samenhang, het gemeenschapsgevoel. De inwoners vinden dat zij daar zelf een actieve rol in kunnen vervullen. Het maatschappelijk middenveld heeft aangegeven dat de gemeente hierin ook een actieve rol kan vervullen, door onder andere het vrijwilligersbeleid vorm te geven en uit te voeren.

De meningen zijn verdeeld over het kunst en cultuur aanbod in de gemeente. Het huidig aanbod lijkt voldoende voor de meeste inwoners van Waalre.

De ondersteuning van vrijwilligers door de gemeente wordt door het merendeel van de inwoners toegejuicht.

De uitbreiding van het openbaar vervoer is voor een beperkte meerderheid van de bevolking belangrijk. Met name voor ouderen is het openbaar vervoer belangrijk. Als suggestie is gedaan om een belbus in het leven te roepen.

Visie Waalre 2020 winkelvoorzieningen

In het winkelcentrum in Aalst of Waalre kunnen de inwoners terecht voor de dagelijkse boodschappen. Ook in Ekenrooi zijn wat kleine winkels gekomen. In het weekend wordt er gewinkeld in Eindhoven. De gemeente heeft voortdurend contact gehouden met de middenstand en horeca over de branche gerichte ontwikkeling binnen de gemeente.

Visie Waalre 2020 sport- en recreatieve voorzieningen

Op zaterdag staan veel ouders langs de lijn hun kinderen aan te moedigen bij één van de twee voetbalverenigingen van de gemeente. Er wordt al jaren gebruik gemaakt van kunstgrasvelden die zijn aangelegd ter vervanging van de grasvelden. De ondernemers en de vele vrijwilligers hebben actief bijgedragen om de nieuwe velden tot stand te laten komen. Daarnaast sponsoren de lokale ondernemers verschillende particuliere sport- en culturele verenigingen die veelal hun eigen voorzieningen beheren.

De mensen die niet van sport houden kunnen terecht bij de fanfare, of zijn lid van één van de vele verenigingen andere die in de gemeente bestaan.

Na de voetbalwedstrijd gaan jongeren op stap in Eindhoven. De ouders gaan het dorp in voor een drankje op één van de terrassen op de Markt in Waalre. Het is er druk omdat vanwege het mooie weer veel mensen gebruik maken van de vele fiets- en wandelroutes door de gemeente.

De gemeente heeft samen met de jongeren een gamezone geopend en de jongeren maken hun eigen tv programma dat op de internetsite van Waalre 2020 wordt uitgezonden. Deze en andere voorzieningen sluiten goed aan bij de wensen van de jongeren. Veel vrijwilligers zijn nog steeds bereid om te helpen bij de verschillende activiteiten die worden georganiseerd. Senioren 'verdienen wat bij' door diensten te verrichten.

Visie Waalre 2020 onderwijs

De groei van de bevolking heeft ervoor gezorgd dat de brede scholen goed gevuld zijn. Zij zijn meer dan een school. In het gebouw zit een basisschool, met regulier en bijzonder onderwijs, het maatschappelijk werk, de thuiszorg, een postagentschap, een filiaal van de bibliotheek en kinderopvang. 's Avonds kan je er schilderen, muzieklessen volgen en zijn er bewegingslessen, zoals Tai chi voor ouderen.

Visie Waalre 2020 voorzieningen voor ouderen

Er zijn veel voorzieningen voor ouderen bijgekomen in de gemeente. De bestaande zorgcentra zijn uitgebreid met verpleegbedden en omgevormd tot moderne woonzorgcentra. Zo is het mogelijk gemaakt dat de oudere inwoners ook in de gemeente kunnen blijven wonen. De grote groep senioren voelt zich thuis in Waalre en kan volop gebruik maken van voorzieningen die in overleg met de ouderenbonden zijn gerealiseerd. Zo zijn er internetcafés in de gemeenschapshuizen en zijn er kookclubs voor alleenstaande mannen. Daarnaast is het prettig dat de senioren makkelijk op de fiets, of met de seniorenbus naar het ziekenhuis of naar andere plekken kunnen komen. De minder draagkrachtige senioren kunnen via internet bij de gemeente informatie vinden over de mogelijkheden en subsidie aanvragen.

Visie Waalre 2020 sociaal klimaat

Zowel ouderen als jongeren voelen zich veilig in de gemeente Waalre en gaan ook 's avonds nog over straat. De gemeente heeft actief geïnvesteerd in het sociale klimaat om het leven in de gemeente prettig te houden. De gemeente heeft samen met de politie en het jongerenwerk een goed vangnet opgezet voor jongeren die dreigen te ontsporen. De gemeente stimuleert het buurt- en straatgevoel en beloont vernieuwende experimenten van buurtverenigingen. Vanuit de wijken is merkbaar dat door de toestroom van nieuwe inwoners het profiel van de gemeente langzamerhand veranderd is. Er zijn meer tweeverdieners dan ooit. Tegelijkertijd is het aantal eenoudergezinnen groter dan ooit, waarvan overigens een deel moet rondkomen van een uitkering. Dit zorgt soms voor grote verschillen tussen de inwoners. De gemeente heeft speciale aandacht voor de groepen inwoners die het moeilijk hebben en zichzelf niet goed kunnen redden.

Visie Waalre 2020 natuur en recreatie

Eén van de sterke punten van Waalre is de groene leefomgeving. De groene ruimte is intact gebleven doordat er compact is gebouwd en er zuinig met de ruimte is omgesprongen. Daarnaast zijn de groene gebieden flink onderhanden genomen op initiatief van de gemeente en kun je in alle windrichtingen fietsen of een wandeling maken. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om via verschillende skate-, wandel- of fietsroutes vanuit Waalre door Aalst naar de Genneper parken, 't Loon, of naar de hut van Mie Peels te komen. De groene uitstraling zorgt vooral in de weekenden en op mooie zomeravonden voor een grote stroom fietsers en skaters die door de dorpskernen heen gaan.

Visie Waalre 2020 OV voorzieningen

De bestaande en nieuwe wijken zijn goed bereikbaar voor de inwoners met de eigen auto of met OV. Mensen die slecht ter been zijn, of gebruik maken van het (alternatief) openbaar vervoer kunnen zonder problemen van huis naar andere bestemmingen.

5. Thema 3: Bedrijfsklimaat

Huidige situatie

Het bedrijfsklimaat van de gemeente Waalre wordt gekenmerkt door goede verbindingen met de regio doordat men gemakkelijk gebruik kan maken van omliggende rijkswegen. Hierdoor is de gemeente tevens een 'zichtlocatie'. De innovatieve High Tech Campus ligt op een steenworp afstand van de gemeente Waalre. Voor ondernemers heeft Waalre het imago van een 'exclusieve gemeente'. Ontwikkelingen ten aanzien van het bedrijfsklimaat vinden plaats in afstemming met de regio. Er zijn geen grote productiebedrijven meer binnen de gemeente. Deze zijn in de loop der jaren vertrokken naar andere gemeenten. Waalre heeft 5.000 arbeidsplaatsen, vooral in de dienstverlenende sector. Er is beperkte ruimte voor (nieuwe) bedrijvigheid.

De agrarische sector staat onder druk. Steeds meer bedrijven zijn te klein geworden om rendabel te zijn en stoppen ermee. Hierdoor komen gebouwen leeg en gronden vrij. Dit biedt kansen voor de gemeente.

Regionaal /lokaal beleid

Het ontwikkelen van bedrijventerreinen en kantoorlocaties zal zoveel mogelijk in afstemming met de omliggende gemeenten plaatsvinden. Door landelijk beleid is de vrijheid van de gemeente soms ingeperkt als het gaat om het ontwikkelen van bedrijvigheid.

In het regionaal structuurplan (in procedure) is een voorstel opgenomen om in een gebied van 10 hectare, tussen Voorbeeklaan en Rijksweg luxe kantoorgebouwen te ontwikkelen.

De gemeente heeft in diverse bestemmingsplannen aangegeven waar bedrijfsactiviteiten aan huis mogen worden ontwikkeld. Daarnaast is naar aanleiding van het Distributie Planologisch Onderzoek (DPO) aangegeven dat er op twee plekken detailhandel kan plaatsvinden.

De gemeente kan via de WWB zoeken naar mogelijkheden om extra werkgelegenheid in de regio te creëren en de werkloosheid terug te dringen.

De bedrijvencontactpersoon is bezig om een Sociaal Economisch Actieplan op te stellen waarin samen met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven een visie op de lokale economie wordt neergelegd.

Ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme

De SRE gemeenten zijn in 2003 akkoord gegaan met de regionalisering van de VVV's in Zuidoost-Brabant, zodat de krachten op het gebied van recreatie en toerisme in de regio worden gebundeld. Zoals het beleidskader van de provincie het al aangeeft zijn kwaliteitsverbetering van het bestaand productenaanbod en productdifferentiatie de komende jaren belangrijke beleidsthema's.

Reacties maatschappelijk middenveld en inwoners

Het maatschappelijk middenveld heeft aangegeven dat het ondernemersklimaat in Waalre niet erg gunstig is geweest. Veel ondernemers in de maakindustrie zijn vertrokken. Er is wel een kentering opgetreden. De aanstelling van een bedrijvencontactpersoon draagt hieraan bij. De vraag is of er behoefte is aan nieuwe kantoorlocaties, mede gezien de huidige leegstand. De behoefte bij ondernemers ligt bij de (schone) maakindustrie. De locaties zullen goed bereikbaar moeten zijn en buiten de kernen moeten liggen. Daarnaast liggen er kansen voor bedrijven die zijn gelieerd aan de High Tech Campus. De beoogde zichtlocaties voor kantoren zijn hiervoor geschikt. De ondernemers wijzen erop dat zij zorgen voor leefbaarheid in de kernen en in de gemeente.

De inwoners geven aan dat zij niet zitten te wachten op (veel) meer bedrijvigheid. En kleine meerderheid vindt dat Waalre haar groene karakter meer moet uitbuiten en er een toeristische kracht van moet maken. Tegelijkertijd vindt ook een kleine meerderheid dat de vrijkomende grond, van stoppende boeren teruggegeven zou moeten worden aan de natuur.

Visie Waalre 2020 bedrijfsklimaat

Naast wonen is het ook goed werken in Waalre. De middenstand heeft ondanks de ups en downs van de economie profijt bij de grotere bevolkingsomvang van Waalre. De ontwikkeling van de middenstand heeft zich geconcentreerd in de dorpskernen Aalst en Waalre. Bedrijven die niet binnen dat plaatje passen zijn uit de kernen verplaatst naar de bedrijventerreinen aan de rand van Waalre. Hiermee is de eigen werkgelegenheid behouden. De gemeente heeft voortdurend contact gehouden met de middenstand en horeca over de branche gerichte ontwikkeling binnen de gemeente. Middenstand en horeca profiteren nog steeds van de toename in toeristisch recreatieve bestedingen door de dagjesmensen.

Thuiswerken is mogelijk gemaakt door bij de aanleg van de nieuwbouw de huizen standaard met een supersnelle internetverbinding uit te rusten.

Het bedrijventerrein is vol met kleine lokale bedrijven en langs de snelweg is plaats gekomen voor een mooi vormgegeven bedrijventerrein voor high tech (productie)bedrijven die onder andere een spin off zijn van de High Tech Campus van Eindhoven. Het biedt aan veel (nieuwe) inwoners van de gemeente Waalre werkgelegenheid.

De agrarische sector is voor een deel verdwenen. Een deel van de gronden is teruggegeven aan de natuur. Daarnaast zijn boerenbedrijven verkocht en omgevormd tot zorgboerderij, een camping en een golfbaan. De boeren die er nog zitten, hebben naast hun boerenbedrijf ook toeristisch recreatieve activiteiten ontwikkeld.

6. Thema 4: Bestuursklimaat

Huidige situatie

Het bestuursklimaat zegt iets over de wijze waarop binnen de gemeente wordt gewerkt. Bestuursklimaat richt zich op samenwerking; op de manier waarop je met elkaar omgaat. Uitgangspunt van deze samenwerking is het gemeenschappelijke belang dat de verschillende bestuursorganen hebben, namelijk het gezamenlijk besturen van de gemeente. Het bestuursklimaat wordt bepaald door de wijze waarop de burgers over het beleid en hun betrokkenheid daarbij met het college, de raad, de politieke partijen, de fracties in de raad en de ambtelijke organisatie kunnen communiceren. Ook de onderlinge communicatie binnen de gemeentelijke organisatie is onderdeel van het bestuursklimaat. De komende jaren wil de gemeente meer investeren in een goed bestuursklimaat, waarbij de omgang tussen de verschillende partijen verhelderd wordt en de interactie met burgers in het kader van de interactieve beleidsvorming verder wordt vormgegeven.

Huidig beleid

De gemeente heeft in de afgelopen tijd met de eigen organisatie nagedacht over de invulling van het bestuursklimaat en de omgang binnen de gemeentelijke organisatie. In verschillende notities is het streven naar een open en transparante organisatie benoemd en zijn de volgende speerpunten aangegeven:

- interactief beleid met burgers, maatschappelijk middenveld en bedrijfsleven;
- effectief en flexibel werken binnen de kaders die daarvoor door de gemeenteraad zijn aangegeven;
- een ambitieuze organisatie waar de werknemers trots op zijn;
- een organisatie waarin naar vermogen gewerkt wordt.

De uitwerking van de speerpunten zal de komende jaren moeten plaatsvinden. Het huidige visietraject is daar een onderdeel van.

Reacties maatschappelijk middenveld en burgers

Over het algemeen zijn de reacties positief op het feit dat de gemeente de betrokkenheid van de inwoners verder activeert. De gemeente zou dit soort initiatieven verder mogen uitbreiden. Een kleine meerderheid geeft aan dat zij voldoende betrokken wordt bij het lokale bestuur.

Visie Waalre 2020 bestuursklimaat

De gemeentelijke organisatie is sterk en heeft goede samenwerkingsrelaties met de inwoners, het bedrijfsleven en de maatschappelijke partners. Er is met respect voor elkaars verantwoordelijkheden, gewerkt aan een goede en leefbare gemeente, die er is voor de inwoners en waar in samenspraak met de partijen snel, efficiënt en transparant wordt gewerkt. In het laatste klanttevredenheidsonderzoek van de gemeente, uit 2018, blijkt dat de inwoners tevreden zijn over het functioneren van de gemeente. Vooral klantvriendelijkheid en de efficiënte afhandeling van zaken scoren hoog. De dienstverlening via internet is flink gegroeid. De meeste diensten kunnen via het digitale loket worden afgehandeld. Zo kunnen bijvoorbeeld bijna alle vergunningen digitaal aangevraagd en geleverd worden.

De gemeente werkt uitgebreid samen met de gemeenten in de regio. Onder andere op het gebied van infrastructuur, sociale zaken en (maatschappelijke) zorg. De gemeente stuurt zelf ook actief mee en is een samenwerkingspartner op niveau. Dit is zowel merkbaar binnen de gemeente, als in de verschillende samenwerkingsverbanden die er zijn waar de ontwikkelingen adequaat en integraal opgepakt worden.

7. Een panoramafoto van Waalre 2020

In de voorgaande hoofdstukken hebben wij per klimaat aangegeven welke ontwikkelingen er op de gemeente afkomen en hoe de toekomst van Waalre³ in 2020 er mogelijk uit zou kunnen zien. Hieronder schetsen wij een mogelijk totaalbeeld van Waalre in 2020. We hebben daarin de visie die bij de klimaten in de kaders staat, samengevat in een eindbeeld, een 'panoramafoto van Waalre in 2020. Hierin hebben we geprobeerd om alle ontwikkelingen die op de gemeente afkomen en de inbreng die de inwoners en het maatschappelijk middenveld hebben gegeven te verwerken tot dit eindbeeld. De zaken die worden beschreven in dit eindbeeld zijn bedoeld als voorbeeld en houden nog geen definitieve keuze in. De invulling van het eindbeeld zal de komende jaren, in samenspraak met de raad, inwoners en maatschappelijke partners, gestalte moeten krijgen.

Een panoramafoto van Waalre

Het is 12 april 2020. Er wonen ruim 19.000 mensen in de gemeente Waalre. Er zijn ruim 1.500 woningen bijgebouwd sinds 2005, een flink deel daarvan is sociale woningbouw. De nieuwbouw bestaat uit compacte nieuwbouwprojecten aan de rand van de kernen. Binnen de kernen zijn de open plekken gevuld met appartementen en zorgwoningen. Door de nieuwbouw kunnen starters en gezinnen met jonge kinderen een betaalbaar huis kopen in de groene woongemeente Waalre. Daarnaast zijn veel inwoners uit de oudere wijken van Eindhoven en elders uit de regio verhuisd naar goedkope huurhuizen en appartementen in Waalre. Er zijn woningen gekocht door medewerkers van de High Tech Campus en medewerkers die in de buurt werken in de nieuwe high tech bedrijfjes. De samenstelling van de bevolking is kleurrijker geworden en is ondanks de vergrijzing in Nederland zelfs evenwichtiger geworden dan 15 jaar terug. Ondanks de groei van het aantal inwoners is het dorpse karakter in stand gehouden.

De toenemende vergrijzing heeft ook voor Waalre gevolgen gehad. De gemeente is hier op tijd op ingesprongen en heeft in overleg met maatschappelijke partners een samenhangend ouderenbeleid opgesteld en uitgevoerd. Eén van de projecten staat in het centrum van de kern Waalre. Hier staat een stijlvol complex met aanleunwoningen en zorgwoningen. Het ligt dicht bij de winkels en op de begane grond is een nieuw gezondheidscentrum gevestigd. Een aantal bewoners van dit woonzorgcomplex heeft het eigen huis verkocht aan de woningcorporatie die er seniorenappartementencomplexen van heeft gemaakt. Het idee om grote huizen te splitsen in meerdere kleine appartementen met gedeelde voorzieningen dateerde van 2005. Zo is het mogelijk gemaakt dat de oudere inwoners ook in de gemeente kunnen blijven wonen. De gemeente heeft de afgelopen jaren met dit soort experimenten invulling gegeven aan haar eigen rol in het kader van de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Dit doet zij overigens niet alleen. In regionaal verband werkt de gemeente samen om de wensen en behoeften van de inwoners in de regio aan onder meer wonen, zorg en welzijn op elkaar af te stemmen. De uitvoering van de WMO past in de lijn die Den Haag al in het begin van het millennium heeft ingezet. Veel taken en verantwoordelijkheden zijn bij de gemeente neergelegd. Waalre is daar tijdig op ingesprongen door de medewerkers van de gemeente daar voor uit te rusten en veel taken in samenwerking met de regio op te pakken.

Bereikbaarheid is jaren een twistpunt geweest binnen de gemeente. In overleg met de provincie heeft de gemeente zich hard gemaakt voor een goede oplossing voor het weren van doorgaand (vracht)verkeer door de kernen. Na jaren onderhandelen is dat ook gelukt. Daarnaast zijn grote delen van de kernen Aalst en Waalre verkeersluw gemaakt. De bestaande en nieuwe wijken zijn goed bereikbaar voor de inwoners met de eigen auto of met OV. De kinderen kunnen veilig op straat spelen. Mensen die slecht ter been zijn, of gebruik maken van het (alternatief) openbaar vervoer

³ Daar waar Waalre staat bedoelen we de gemeente Waalre.

kunnen zonder problemen van huis naar andere bestemmingen. Er zijn veel voorzieningen voor wandelaars, fietsers, rolstoelers en skaters aangelegd. De gemeente heeft hiervoor in 2018 een prijs gekregen van de fietsersbond, ENFB.

Vaders halen op hun thuiswerkdag hun kinderen met de fiets op van de brede school om daarna in het winkelcentrum in Aalst of Waalre naar de supermarkt te gaan voor de dagelijkse boodschappen. Ook in Ekenrooi zijn wat kleine winkels gekomen. In het weekend wordt er gewinkeld in Eindhoven.

De groei van de bevolking heeft ervoor gezorgd dat de brede scholen goed gevuld zijn. Zij zijn meer dan een school. In het gebouw zit een basisschool, met regulier en bijzonder onderwijs, het maatschappelijk werk, de thuiszorg, een postagentschap, een filiaal van de bibliotheek en kinderopvang. 's Avonds kun je er schilderen, muzieklessen volgen en zijn er bewegingslessen, zoals Tai chi voor ouderen.

Er zijn de laatste jaren sowieso veel voorzieningen voor ouderen bijgekomen in de gemeente. De bestaande zorgcentra zijn uitgebreid met verpleegbedden en omgevormd tot moderne woonzorgcentra. Zo is het mogelijk gemaakt dat de oudere inwoners ook in de gemeente kunnen blijven wonen. De grote groep senioren voelt zich thuis in Waalre en kan volop gebruik maken van voorzieningen die in overleg met de ouderenbonden zijn gerealiseerd. Zo zijn er internetcafés in de gemeenschapshuizen en zijn er kookclubs voor alleenstaande mannen. Daarnaast is het prettig dat de senioren makkelijk op de fiets, of met de seniorenbus naar het ziekenhuis of naar andere plekken kunnen komen. De minder draagkrachtige senioren kunnen via internet bij de gemeente informatie vinden over de mogelijkheden en subsidie aanvragen.

Zowel ouderen als jongeren voelen zich veilig in de gemeente Waalre en gaan ook 's avonds nog over straat. De gemeente heeft samen met de politie en het jongerenwerk een goed vangnet opgezet voor jongeren die dreigen te ontsporen. Daarnaast is er samen met de jongeren een gamezone geopend en maken de jongeren hun eigen tv programma dat op de internetsite van Waalre 2020 wordt uitgezonden. Deze en andere voorzieningen sluiten goed aan bij de wensen van de jongeren. Veel vrijwilligers zijn nog steeds bereid om te helpen bij de verschillende activiteiten die worden georganiseerd. Senioren 'verdienen wat bij' door diensten te verrichten.

De gemeente heeft actief geïnvesteerd in het sociale klimaat om het leven in de gemeente prettig te houden. De gemeente stimuleert het buurt en straatgevoel en belooft vernieuwende experimenten van buurtverenigingen. Vanuit de wijken is merkbaar dat door de toestroom van nieuwe inwoners het profiel van de gemeente langzamerhand veranderd is. Er zijn meer tweeverdieners dan ooit. Tegelijkertijd is het aantal eenoudergezinnen groter dan ooit, waarvan overigens een deel moet rondkomen van een uitkering. Dit zorgt soms voor grote verschillen tussen de inwoners. De gemeente heeft speciale aandacht voor de groepen inwoners die het moeilijk hebben en zichzelf niet goed kunnen redden.

Op zaterdag staan veel ouders langs de lijn hun kinderen aan te moedigen bij één van de twee voetbalverenigingen van de gemeente. Er wordt al jaren gebruik gemaakt van kunstgrasvelden die zijn aangelegd ter vervanging van de grasvelden. De ondernemers en de vele vrijwilligers hebben actief bijgedragen om de nieuwe velden tot stand te laten komen. Daarnaast sponsoren de lokale ondernemers verschillende particuliere sport- en culturele verenigingen die veelal hun eigen voorzieningen beheren.

De mensen die niet van sport houden kunnen terecht bij de fanfare, of zijn lid van één van de vele andere verenigingen die in de gemeente bestaan.

Na de voetbalwedstrijd gaan jongeren op stap in Eindhoven. De ouders gaan het dorp in voor een drankje op één van de terrassen op de Markt in Waalre. Het is er druk omdat vanwege het mooie weer veel mensen gebruik maken van de vele fiets- en wandelroutes door de gemeente.

Eén van de sterke punten van Waalre is de groene leefomgeving. De groene ruimte is intact gebleven doordat er compact is gebouwd en er zuinig met de ruimte is omgesprongen. Daarnaast zijn de groene gebieden flink onderhanden genomen op initiatief van de gemeente en kun je in alle windrichtingen fietsen of een wandeling maken. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om via verschillende skate-, wandel- of fietsroutes vanuit Waalre door Aalst naar de Genneper parken, 't Loon, of naar de hut van Mie Peels te komen. De groene uitstraling zorgt vooral in de weekenden en op mooie zomeravonden voor een grote stroom fietsers en skaters die door de dorpskernen heen gaan.

Naast wonen is het ook goed werken in Waalre. De middenstand heeft ondanks de ups en downs van de economie profijt bij de grotere bevolkingsomvang van Waalre. De ontwikkeling van de middenstand heeft zich geconcentreerd in de dorpskernen Aalst en Waalre. Bedrijven die niet binnen dat plaatje passen zijn uit de kernen verplaatst naar de bedrijventerreinen aan de rand van Waalre. Hiermee is de eigen werkgelegenheid behouden. De gemeente heeft voortdurend contact gehouden met de middenstand en horeca over de branchegerichte ontwikkeling binnen de gemeente. Middenstand en horeca profiteren nog steeds van de toename in toeristisch recreatieve bestedingen door de dagjesmensen.

Thuiswerken is mogelijk gemaakt door bij de aanleg van de nieuwbouw de huizen standaard met een supersnelle internetverbinding uit te rusten.

Het bedrijventerrein is vol met kleine lokale bedrijven en langs de snelweg is plaats gekomen voor een mooi vormgegeven bedrijventerrein voor high tech (productie)bedrijven die onder andere een spin off zijn van de High Tech Campus van Eindhoven. Het biedt aan veel (nieuwe) inwoners van de gemeente Waalre werkgelegenheid.

De agrarische sector is voor een deel verdwenen. Een deel van de gronden is teruggegeven aan de natuur. Daarnaast zijn boerenbedrijven verkocht en omgevormd tot zorgboerderij, een camping en een golfbaan. De boeren die er nog zitten, hebben naast hun boerenbedrijf ook toeristisch recreatieve activiteiten ontwikkeld.

De gemeentelijke organisatie is sterk en heeft goede samenwerkingsrelaties met de inwoners, het bedrijfsleven en de maatschappelijke partners. Er is met respect voor elkaars verantwoordelijkheden, gewerkt aan een goede en leefbare gemeente, die er is voor de inwoners en waar in samenspraak met de partijen snel, efficiënt en transparant wordt gewerkt. In het laatste klanttevredenheidsonderzoek van de gemeente, uit 2018, blijkt dat de inwoners tevreden zijn over het functioneren van de gemeente. Vooral klantvriendelijkheid en de efficiënte afhandeling van zaken scoren hoog. De dienstverlening via internet is flink gegroeid. De meeste diensten kunnen via het digitale loket worden afgehandeld. Zo kunnen bijvoorbeeld bijna alle vergunningen digitaal aangevraagd en geleverd worden.

De gemeente werkt uitgebreid samen met de gemeenten in de regio. Onder andere op het gebied van infrastructuur, sociale zaken en (maatschappelijke) zorg. De gemeente stuurt zelf ook actief mee en is een samenwerkingspartner op niveau. Dit is zowel merkbaar binnen de gemeente, als in de verschillende samenwerkingsverbanden die er zijn, waar de ontwikkelingen adequaat en integraal opgepakt worden.